

DEL SENTIDO DE LA VIDA Jean Grondin

Capítol 8 EL SENTIT DEL BÉ

En aquest capítol vuitè Grondin ens fa reflexionar sobre el sentit del Bé tot reprenent el tema del capítol anterior de la fortuna de la felicitat.

Ens diu que *“l’home no pot produir la seva felicitat”* que, malgrat l’esforç que podem fer per a planificar-la mitjançant unes vacances o bé volent retornar a aquells paratges feliços viscuts de la nostra vida (aquests moments feliços ja viscuts i, per tant, passats), aquesta felicitat no es reproduirà espontàniament. La felicitat no es pot construir ni podem cercar-la (diu “allí”) en un espai físic on ja la vàrem viure en el passat.

Cal cercar la felicitat dels altres, que segurament tampoc pot ser *“produïda”* o construïda (per nosaltres), en tenim el deure, malgrat que la majoria de vegades sigui per interès, perquè alleugereix el nostre pes o sofriment el fet de contribuir a alleugerir el dels altres que creiem més pesant o dolorós que nostre.

Fins i tot, diu l’autor, necessitem donar seguretat als altres, *“estem al servei de fer-los menys infeliços”*, i apuntant paraules de Kant esmenta que *“podem fer-nos dignes de ser feliços”* si cerquem aquesta felicitat de l’altre amb “justesa o essent justos”.

L’ètica del sentit de la vida és, doncs, una ètica de la felicitat, així com del deure, de l’obligació i de la responsabilitat. Mitjançant aquest diàleg interior la vida tendeix, es projecta, cap a “algun bé”, cap a alguna *sobre-vida*.

Tenim un deure imperatiu de responsabilitat i compromís davant el sofriment dels altres, allò que hom podria anomenar l’amor a l’altre. Diu que tot principi moral té un rerefons religiós. El bé i l’ètica no deriven dels codis, al revés, són els codis que intenten recollir aquest sentit del Bé que interpel·la les consciències.

Consciència entesa com a coneixement, confiança, confidència, relació cognitiva de mi mateix i envers l’altre... Aquests són diversos significats, o bé diferents dimensions d’aquest terme.

La raó de ser de la filosofia seria la promesa d’humanitat segons la qual *“l’únic valor absolut és la possibilitat humana de donar prioritat a l’altre sobre un mateix”*, aquest seria l’ideal de santedat, l’horitzó de tota ètica, de tota existència, de tot diàleg interior.

Reflexionant sobre les paraules de Grondin se m’acut que fer el Bé, allò que entenem que és el Bé ens pot produir felicitat, és a dir, benestar o estar bé amb nosaltres mateixos perquè, en tant que estem bé amb el nostre entorn, amb els altres, aconseguirem sentir-nos una mica millor en les nostres vides.

La felicitat és efímera; no podem viure una còpia exacta d'allò que vàrem sentir en un moment determinat pel sol fet d'escenificar una situació o una vivència ja viscuda i passada. Podem recordar determinats moments, situacions, llocs però no podem revivre-ho en el sentit de repetir-ho.

Això és així fins al punt d'arriscar-nos a la infelicitat o a la no felicitat que ens pot produir viure del passat i en el passat.

Tenim a les nostres mans el poder de fer menys infeliços els altres que és molt més que un acte d'altruisme, és més que egoisme o que un deure en ell mateix: és un deure de convivència, de respecte, tot allò de "bo" que projectem en els altres ens satisfà i ens genera benestar. Si a més n'obtenim una resposta aquests sentiments poden tenir efectes multiplicadors i reparadors en nosaltres.

El sentit de l'existència, un dels seus sentits, és estar bé amb nosaltres mateixos però, podríem viure només per als altres? Viure només per als altres, no representaria que acceptem que som éssers únicament "adjectius"? Seria possible això? No seria contradictori viure només projectant-nos als designis dels altres sense fer projectes (plans) pensant en nosaltres mateixos? No traïríem el nostre propi ésser, el nostre propi sentit?

Des del meu punt de vista, som, tenim sentit en nosaltres mateixos perquè ens nodrim d'allò bo que podem aportar als altres i que ens retorna, ens reverteix, positivament a nosaltres mateixos. Som subjectes i som "objectes" al servei dels altres i al nostre propi servei. Som egoistes però, en molts casos, no ho som prou per a garantir-nos una convivència pacífica. O dit d'altra manera, som uns egoistes "poc intel·ligents" perquè segurament podríem obtenir un millor estar bé amb nosaltres mateixos, i gaudir d'una dimensió més feliç del sentit de la vida aprofundint millor en el sentit i "els sentits" del Bé.

El nostre diàleg interior seria el que ens fa sentir millor amb nosaltres mateixos perquè som capaços d'actuar fent coses que fan sentir millor els altres, que ens faciliten la convivència. Aquesta "santedat" com a horitzó de tota ètica rau en el nostre comportament actiu, pro-actiu i Bo; en no fer res que "conscientment" pugui perjudicar els altres i, de retruc, perjudicar-nos a nosaltres mateixos.

En conclusió, un del sentits de la vida, perquè a aquestes alçades crec que estem en condicions de poder afirmar que a la vida li podem donar molts sentits, és la "transmissió" o "projecció" del bé que podem fer als altres i que ens pot retornar a mode de satisfacció. I si no arribem a ser feliços, si més no, ens pot proporcionar moments de menys infelicitat, tristesa i sentiment d'inutilitat del nostre pas per la vida.

Ester Lázaro i Prat
El Callús, dissabte 12 de febrer de 2011.